



RESULTATER FRA SPØGESKEMA UNDERSØGELSE

Undersøgelsen er gennemført i Lev Vel projekt Forebyggende Selvmonitorering, som del af SPOR 1.

Undersøgelsen har været gennemført i perioden jan. – feb. 2012, og data evalueret og behandlet marts 2012.

Forebyggende Selvmonitorering

Resultater fra spørgeskemaundersøgelsen



Indhold

Om undersøgelsen	3
Undersøgelsens formål	3
Metode	4
Respondenterne	5
Validiteten af materialet	6
Resultater fra undersøgelsen	7
Er det tilfældet, at primært personer med kroniske sygdomme bruger selvmonitorerende teknologi?	7
Er det tilfældet, at kun få bruger selvmonitorerende teknologi forebyggende	10
Er det tilfældet, at alder er afgørende for, om man er villig til at bruge selvmonitorerende teknologi	12
Er der en skepsis omkring at dele oplysninger/målinger med andre?	16
Hvad motiverer til adfærdsændring	17
Tryghedsteknologier	18
Opsamling	20

Forebyggende Selvmonitorering

Resultater fra spørgeskemaundersøgelsen



Om undersøgelsen

Projektsamarbejdet Lev vel, er et samarbejde mellem private og offentlige aktører, med det formål at bidrage til at løse de samfundsmæssige udfordringer der er forbundet med en større andel af ældre i befolkningen. Denne undersøgelse er blevet til under delprojektet Forebyggende Selvmonitorering, som har til formål at udvikle koncepter, produkter og services, der kan gøre den ældre bedre informeret om sin egen sundhedstilstand, og dermed med selvhjælpen i forhold til at tage hånd om eget helbred. Projektets målgruppe er borgere i alderen 50 år og ældre.

Undersøgelsen er udarbejdet i et samarbejde mellem Line Richter (antropolog), Simon Eiriksson (antropologistuderende), Julie Bønnelycke (KU CESA), Sara Striegler (Center for Sundhedsinnovation), Svend Thielsen (Alexandra Institutet), Henrik Gundsø (C4U) og Eva Kühne (DELTA).

Undersøgelsens formål

Undersøgelsens formål er at afdække danskernes brug af selvmonitoreringsteknologier. Med disse teknologier menes apparater som borgeren kan bruge til at måle sin egen sundhedstilstand, det kan for eksempel være en badevægt, en blodsukkermåler eller et pulsur. Formålet med selvmonitorering kan både være forebyggende og afhjælpende; forebyggende, når man ønsker at holde øje med sit blodtryk for at forebygge blodprop og afhjælpende, hvis man ønsker at komme ned vægt, og derfor systematisk vejer sig.

Undersøgelsen er blevet sat i værk for at afdække hvorledes man bedst muligt kan efterkomme ældres ønsker og behov i forhold til selvmonitorering.

Undersøgelsen er gennemført med udgangspunkt i en række spørgsmål:

Teser:

- Tese 1. Primært personer med kroniske sygdomme bruger selvmonitorerende teknologi
- Tese 2. Få bruger selvmonitorerende teknologi forebyggende
- Tese 3. Alder er afgørende for om man er villig til at bruge selvmonitorerende teknologi
- Tese 4. Der er en skepsis omkring at dele oplysninger/målinger med andre

Spørgsmål:

- Motivation i relation til viden om egen tilstand – hvad ønsker vi at vide om vores egen tilstand?
- Hvilke data om sig selv vil man dele med andre?
- Hvad motiverer til adfærdsændring
- Hvilke teknologier 'findes' i hjemmet?
- Forholdet mellem hjælp og overvågning - hvornår opleves noget som overvågning og hvornår opleves det som en hjælp?

Det er primært disse spørgsmål, der vil blive fremlagt og besvaret i denne præsentation af resultaterne fra undersøgelsen.

Forebyggende Selvmonitorering

Resultater fra spørgeskemaundersøgelsen



Metode

Undersøgelsen er blevet foretaget som en web-survey bestående af 29 spørgsmål, der afdækker respondentens forhold til følgende emner:

- Personlige oplysninger (alder, geografi og køn)
- Helbred (kroniske sygdomme)
- Teknologi (hvilke apparater ejer respondent)
- Deling af data (opsamlet fra teknologi)
- Udbytte af selvmonitorerende teknologi
- Brug af teknologi
- Praktisk brug (af teknologier)
- Tryghedsteknologi (brugen af tyveri- overfaldsalarmer og lignende)
- Træningsaktivitet

I alt 191 personer har besvaret spørgeskemaet, hvoraf 165 besvarelser har været tilstrækkeligt udfyldte til at blive medtaget i analysen.

Analysen har til dels bestået i at opstille resultater i tabeller og diagrammer, der viser respondenterne forhold til de relevante spørgsmål. Når det har været relevant, er der i analyserne af spørgsmålene lavet fordelinger over alder og respondenternes sundhedstilstand.

Forebyggende Selvmonitorering

Resultater fra spørgeskemaundersøgelsen



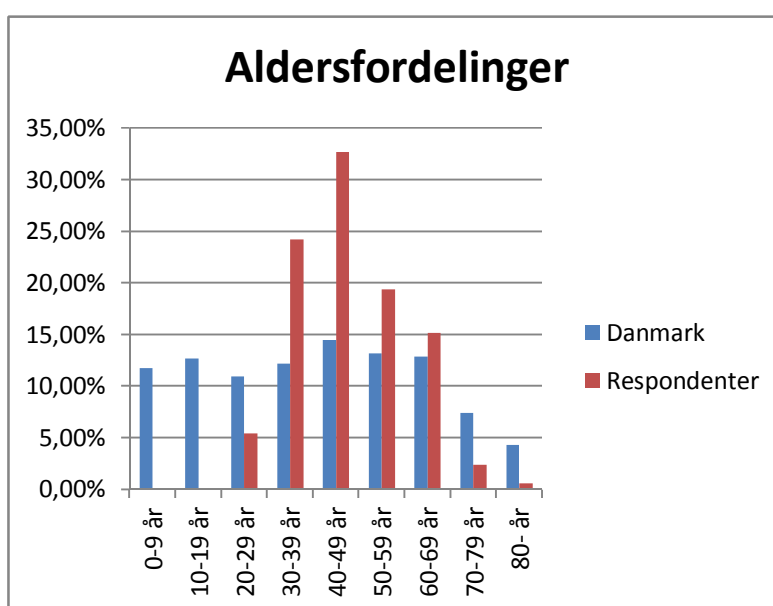
Respondenterne

Aldersmæssigt er respondenterne på spørgeskemaet spredt mellem 22 og 83 år, og sammenlignet med aldersfordelingen på landsplan fordeler de sig procentvis som vist i nedenstående tabel og diagram. Som det fremgår af diagrammet, er respondenterne centreret omkring 30-69 år, i modsætning til aldersfordelingen på landsplan, hvor aldersfordelingen er mere ligelig fordelt.

Tabel 1, aldersfordelinger

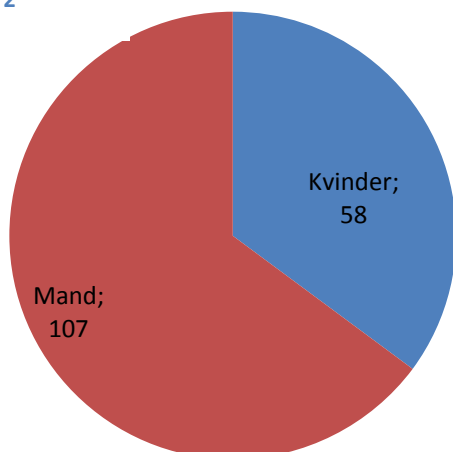
Aldersgruppe	Fordeling Danmark	Fordeling af respondenter
0-9 år	12%	0%
10-19 år	13%	0%
20-29 år	11%	5%
30-39 år	12%	24%
40-49 år	15%	33%
50-59 år	13%	19%
60-69 år	13%	15%
70-79 år	7%	2%
80- år	4%	1%
I alt	100%	100%

Figur 1



Ligeledes er der, som figur 2 viser, en overvægt af mænd blandt respondenterne.

Figur 2



Den geografiske fordeling af deltagerne i undersøgelsen viser en overvægt i Region Midtjylland:

Tabel 2

Region	Andel af respondenter
Andet	1,8%
Region Hovedstaden	21,2%
Region Midtjylland	57,0%
Region Nordjylland	1,2%
Region Sjælland	7,3%
Region Syddanmark	11,5%
Hovedtotal	100,0%

Forebyggende Selvmonitorering

Resultater fra spørgeskemaundersøgelsen



Validiteten af materialet

I undersøgelsen indgår 165 respondenter, hvilket har vist sig at være for få til at angive statistisk signifikante resultater. For at kunne opnå statistisk signifikans anbefales det sædvanligvis, at man indsamler 400 fuldt udfyldte besvarelser.

Alligevel kan undersøgelsen bruges eksplorativt til at give en række ledetråde til, hvor man kan fokusere arbejdet med selvmonitorering fremover.

Ligeledes matcher kønsfordelingen samt den geografiske fordeling ikke de nationale tal, som det blev bemærket i gennemgangen af respondenterne.

I forbindelse med survey-besvarelserne gjorde en del respondenter opmærksom på, at en række af spørgsmålene var svære at svare på, når man ikke allerede anvendte selvmonitorering.

Forebyggende Selvmonitorering

Resultater fra spørgeskemaundersøgelsen

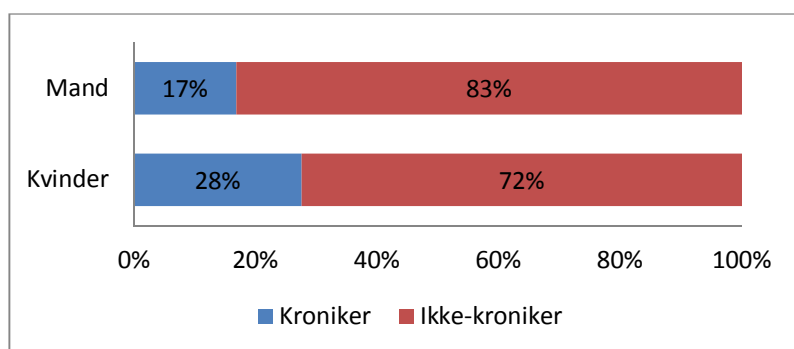


Resultater fra undersøgelsen

Resultaterne fra undersøgelsen præsenteres i forbindelse med de tilhørende teser / forskningsspørgsmål.

Er det tilfældet, at primært personer med kroniske sygdomme bruger selvmonitorerende teknologi?

I undersøgelsen spørges der til, om respondenterne lider af en kronisk sygdom. Som det fremgår af tabel 3 er der en svag, om end ikke signifikant, overvægt af kvinder, der lider af en kronisk sygdom.

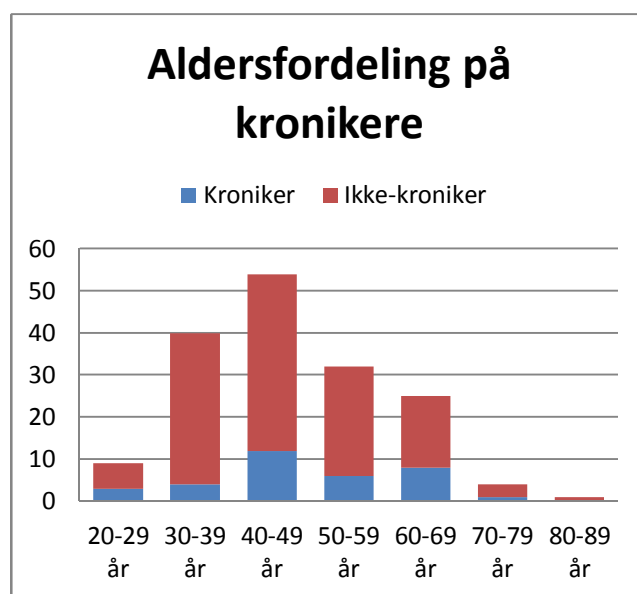


Figur 3 (n=165, p=10,3%)

Tabel 3 og figur 4 viser fordelingen af kronikerne i undersøgelsen, opdelt på alder.

Tabel 3

Aldersgruppe	Kroniker	Ikke-kroniker	I alt
20-29 år	3	6	9
30-39 år	4	36	40
40-49 år	12	42	54
50-59 år	6	26	32
60-69 år	8	17	25
70-79 år	1	3	4
80-89 år		1	1
I alt	34	131	165



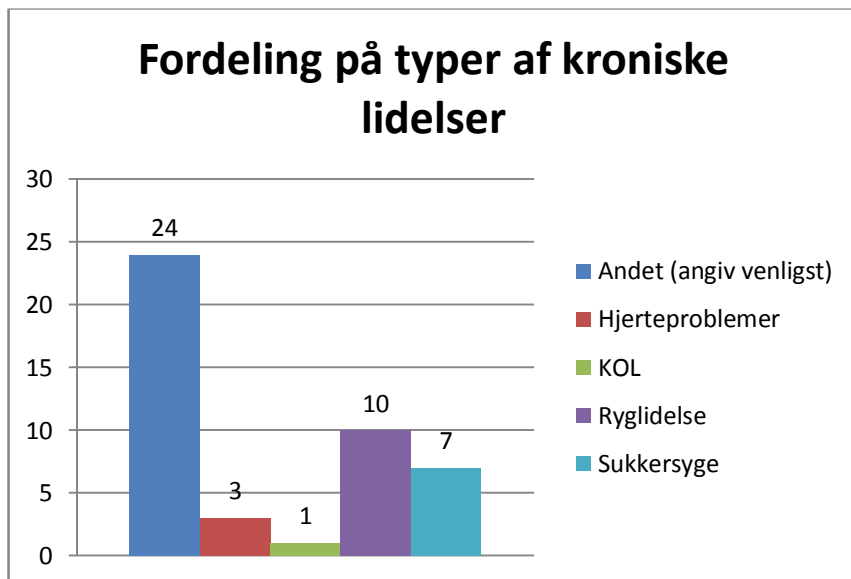
Figur 4

Forebyggende Selvmonitorering

Resultater fra spørgeskemaundersøgelsen

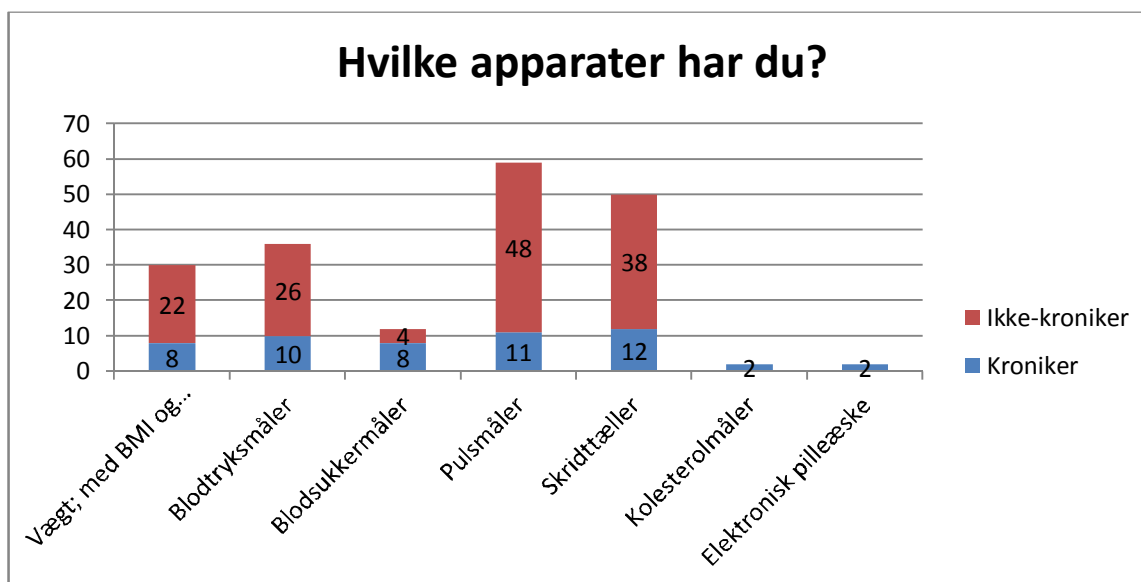


De kroniske lidelser er fordelt jævnt, se figur 5. I kategorien "andet" falder fire tilfælde af astma, fire tilfælde af allergi, og en række andre kroniske sygdomme.



Figur 5

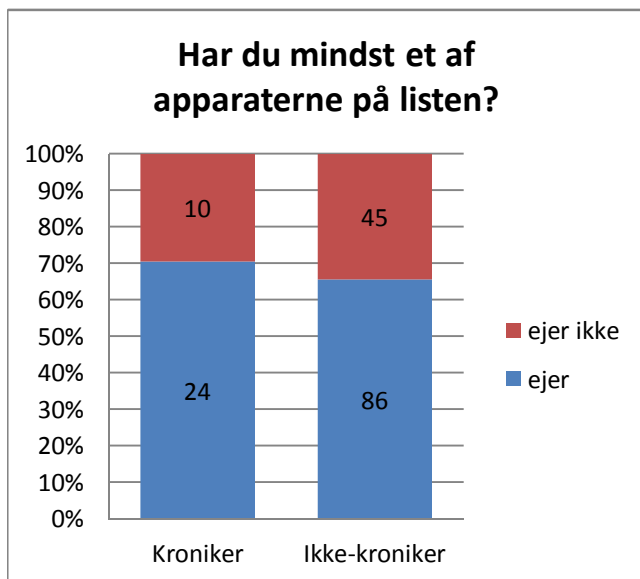
For at undersøge tesen, om kronikere er mere interesserede i selvmonitorering, blev der stillet en række spørgsmål til brugen af apparater til selvmonitorering. Figur 6 viser, hvor mange af respondenterne, der er indehavere af forskellige type apparater til selvmonitorering.



Figur 6

Forebyggende Selvmonitorering

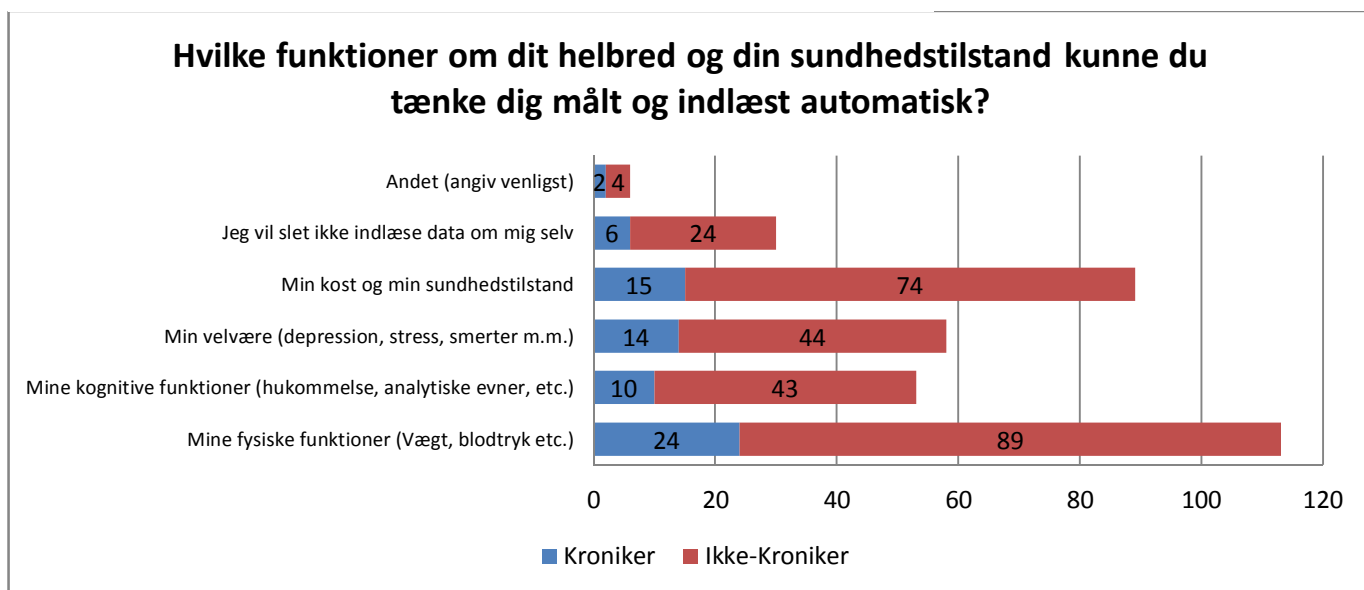
Resultater fra spørgeskemaundersøgelsen



Det viser sig dog, at der ikke er nogen væsentlig eller signifikant sammenhæng mellem respondenternes sundhedstilstand og deres præferencer vedrørende selvmonitorering, som det fremgår af figur 7.

Til spørgsmålet om respondenterne ønsker automatisk at indlæse data fra selvmonitoreringsapparater, svares der som vist i figur 8.

Figur 7



Figur 8

Denne undersøgelse peger altså på, at der ikke er nogen tendens til, at kronikere skulle være mere interesserede i selvmonitorering end ikke-kronikere.

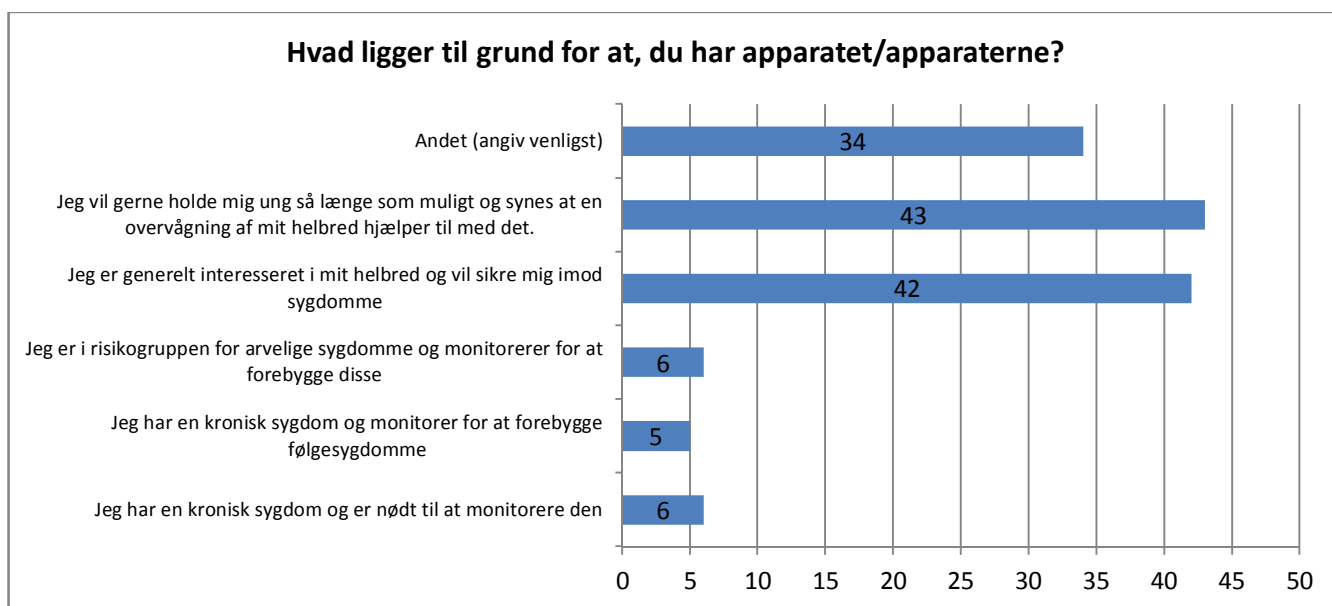
Forebyggende Selvmonitorering

Resultater fra spørgeskemaundersøgelsen

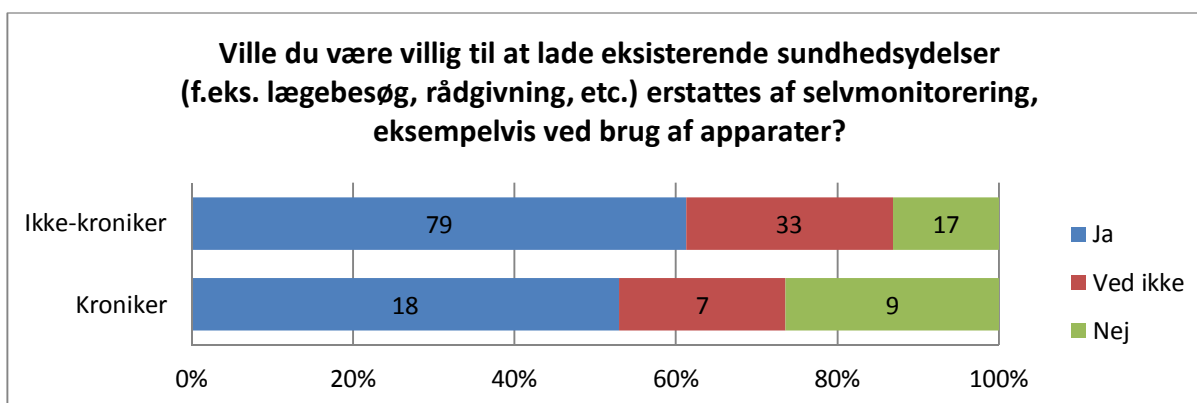


Er det tilfældet, at kun få bruger selvmonitorerende teknologi forebyggende

Ud af de 110 adspurgte, der er indehavere af et apparat til selvmonitorering, svarer 43 at de bruger det med henblik på forebyggelse, og 42 svarer at de har apparatet, fordi de har en generel interesse i deres helbred. Det skal dog bemærkes, at ud af de 10 respondenter, der har et apparat til selvmonitorering, svarer hhv. 5 og 6 at de har apparatet for at kunne følge med i deres sygdoms udvikling.



Figur 9



Figur 10

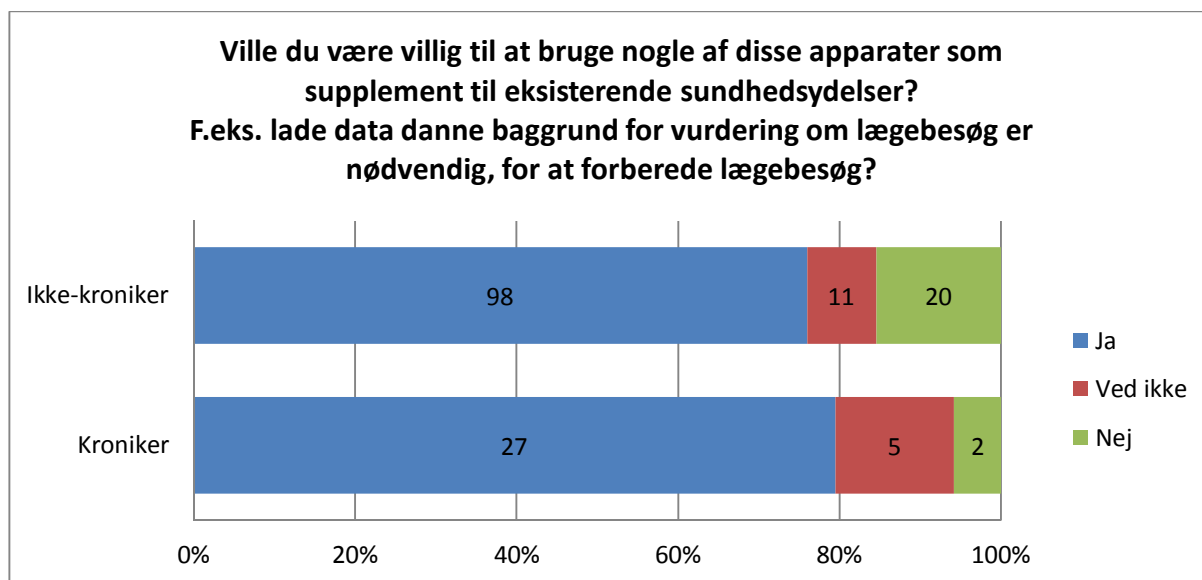
Med hensyn til hvordan selvmonitorerende teknologier kan anvendes i forhold til de eksisterende sundhedsudbud, fremgår det af figur 10 og 11 at 77 % svarer, at de gerne vil bruge dem som supplement til eksisterende sundhedsydelse, men kun 60 % vil bruge dem som erstatning.

Forebyggende Selvmonitorering

Resultater fra spørgeskemaundersøgelsen



Det er bemærkelsesværdigt, at mens kronikere er mere tilbøjelige til gerne at ville understøtte de eksisterende sundhedsydelse med selvmonitorering end ikke-kronikere, er kronikerne mindre tilbøjelige til at lade selvmonitorering *erstatte* lægebesøg end ikke-kronikere.



Figur 11

Til spørgsmålet om hvor mange der bruger selvmonitorering forebyggende, kan det her konkluderes, at mange bruger selvmonitorering forebyggende (40 og 43 %), mens en stor del (77 % af respondenterne) er interesserede i at anvende selvmonitorering som supplement til allerede eksisterende sundhedsydelser.

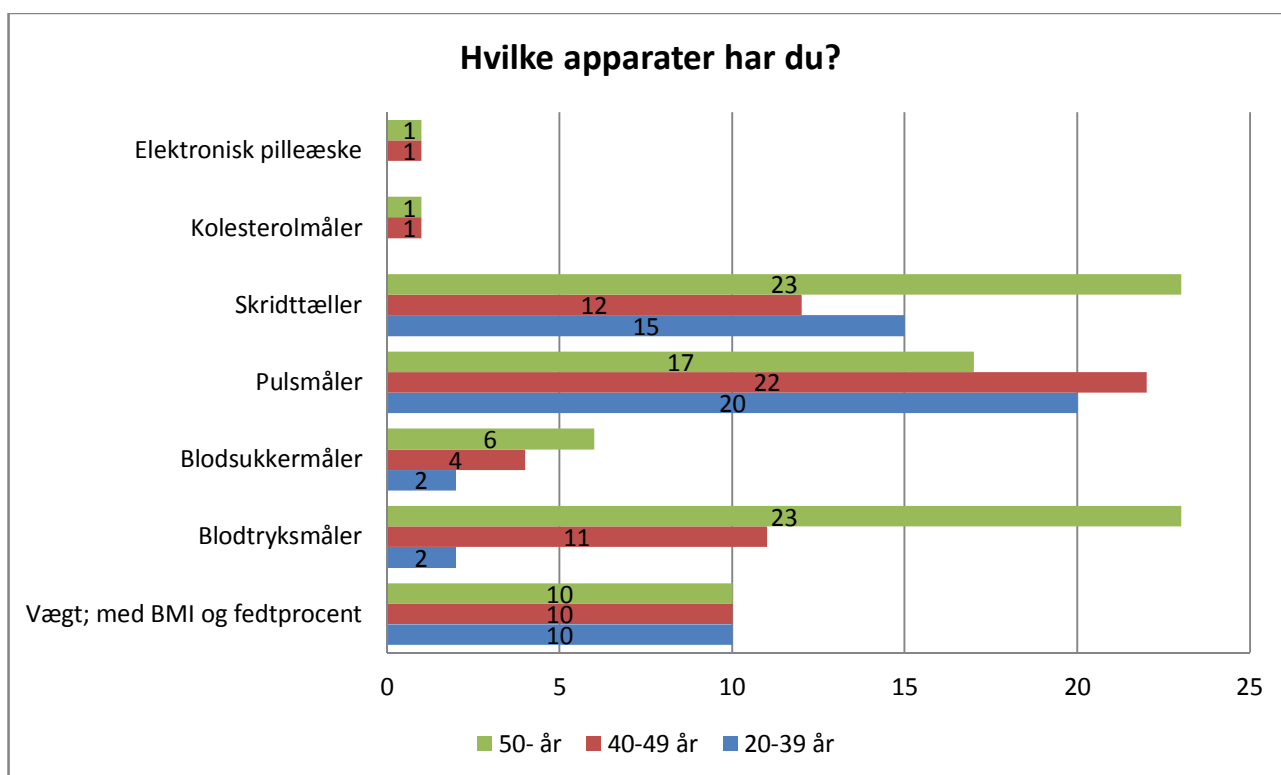
Forebyggende Selvmonitorering

Resultater fra spørgeskemaundersøgelsen



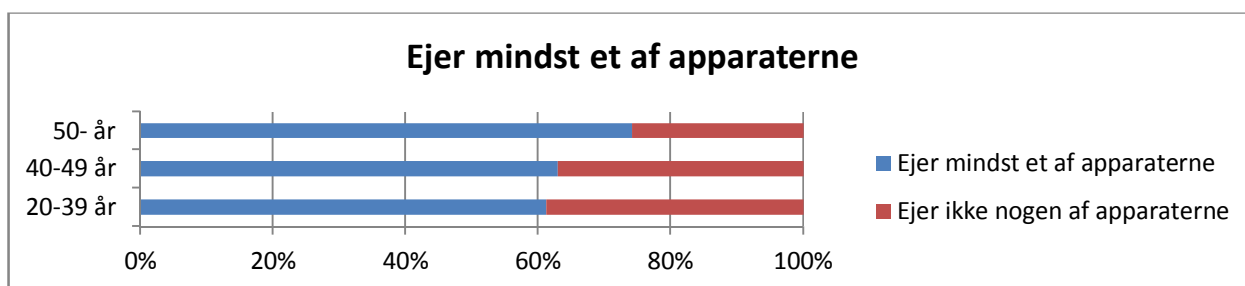
Er det tilfældet, at alder er afgørende for, om man er villig til at bruge selvmonitorerende teknologi

For at undersøge denne tese er respondenterne blevet inddelt i tre aldersgrupper: 20-39 år, 40-49 år og 50 og ældre. I tabel 12 ses svarene på spørgsmålet om, hvilke apparater til selvmonitorering respondenterne har, fordelt på aldersgrupper.



Figur 12

Af figur 13 fremgår det, at der er en svag overvægt af ældre der har apparater til selvmonitorering. Figur 12 viser, at denne tendens særligt gør sig gældende med hensyn til skridttællere og blodtryksmålere.



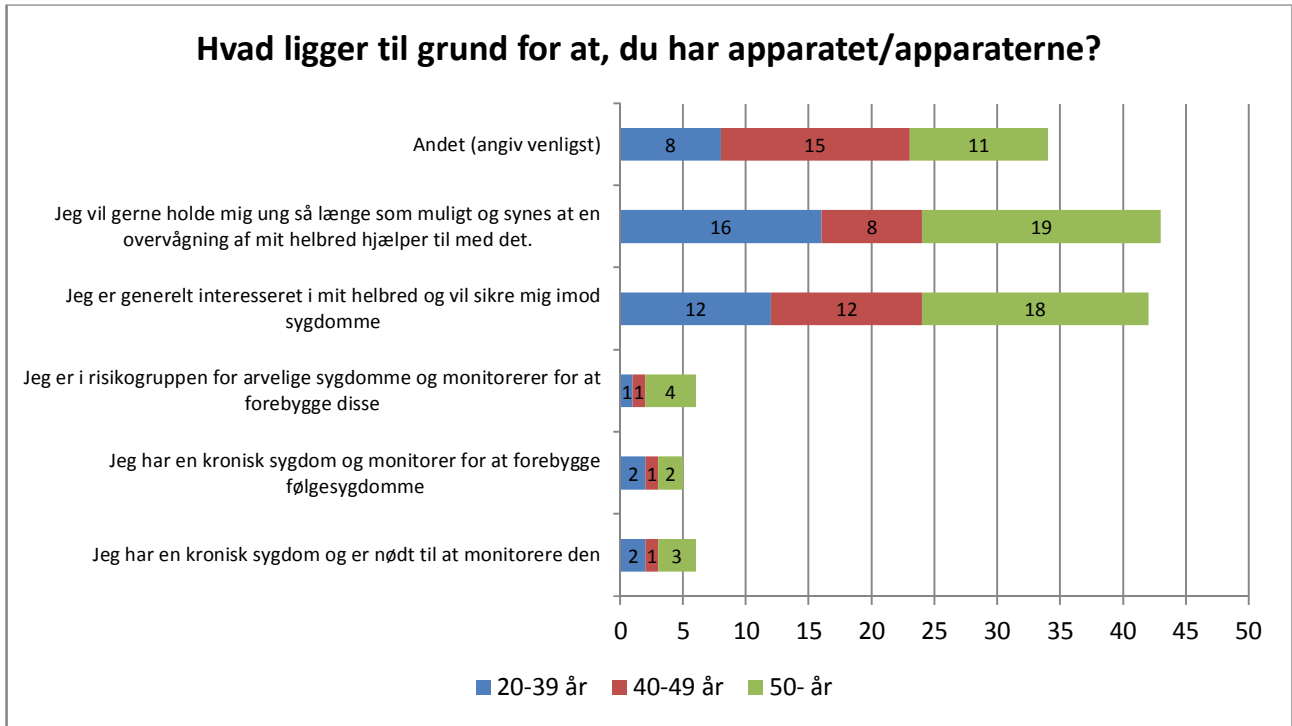
Figur 13

Forebyggende Selvmonitorering

Resultater fra spørgeskemaundersøgelsen

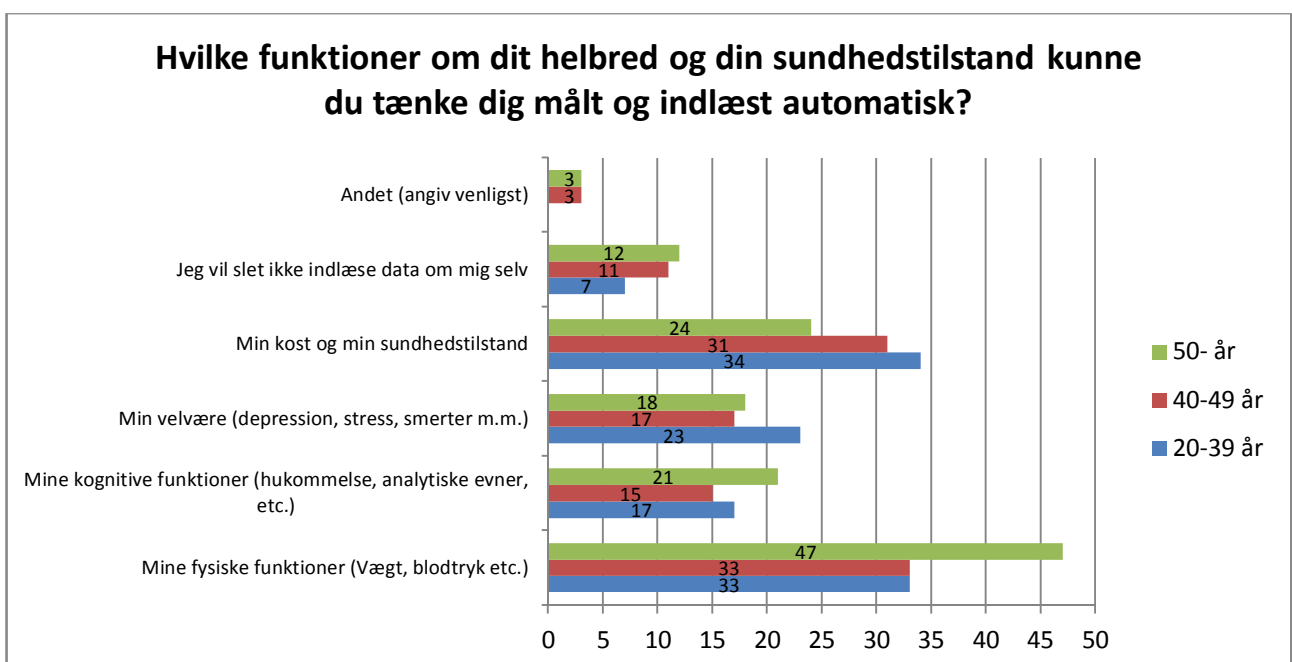


Figur 14 viser, hvad respondenterne har svaret på spørgsmålet om, hvorfor de har deres apparater til selvmonitorering.



Figur 14

Figur 15 viser aldersfordelingen blandt de respondenter, der er positive over for automatisk at indlæse data om selvmonitorering.



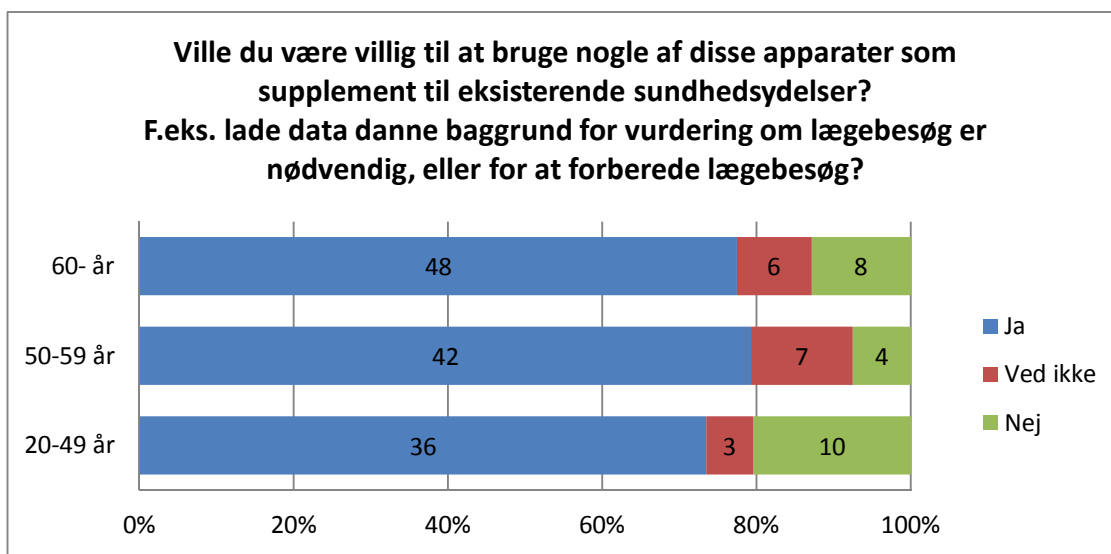
Figur 15

Forebyggende Selvmonitorering

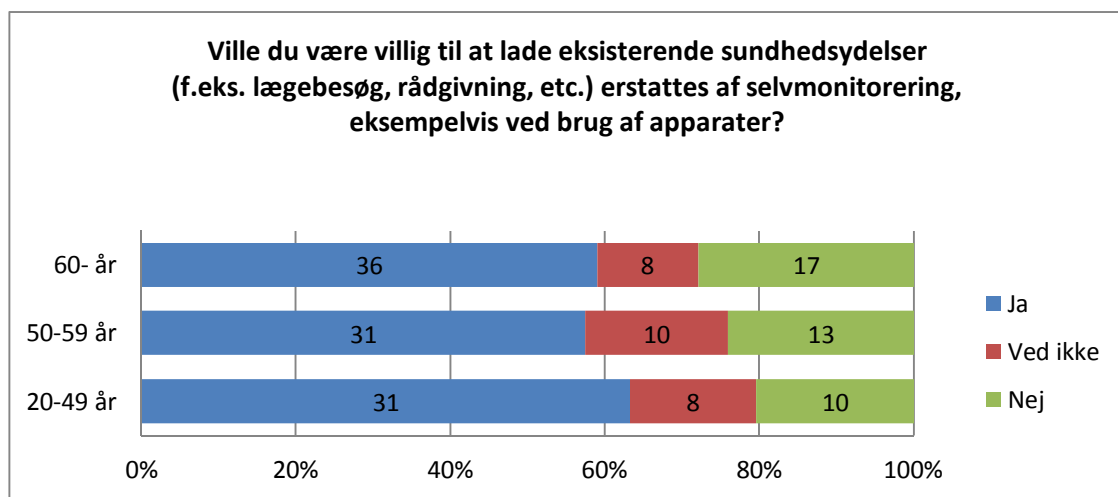
Resultater fra spørgeskemaundersøgelsen



For at vurdere om ældre er mere skeptiske end yngre omkring brug af apparater og selvmonitoreringsteknologier blev respondenterne spurgt om deres villighed til at supplere eller helt at erstatte de eksisterende sundhedsydelser med selvmonitorering. Figur 16 og 17 illustrerer, at mange er interesserede i dette, men at der ikke er nogen klar tendens til at dette er aldersbetinget.



Figur 16



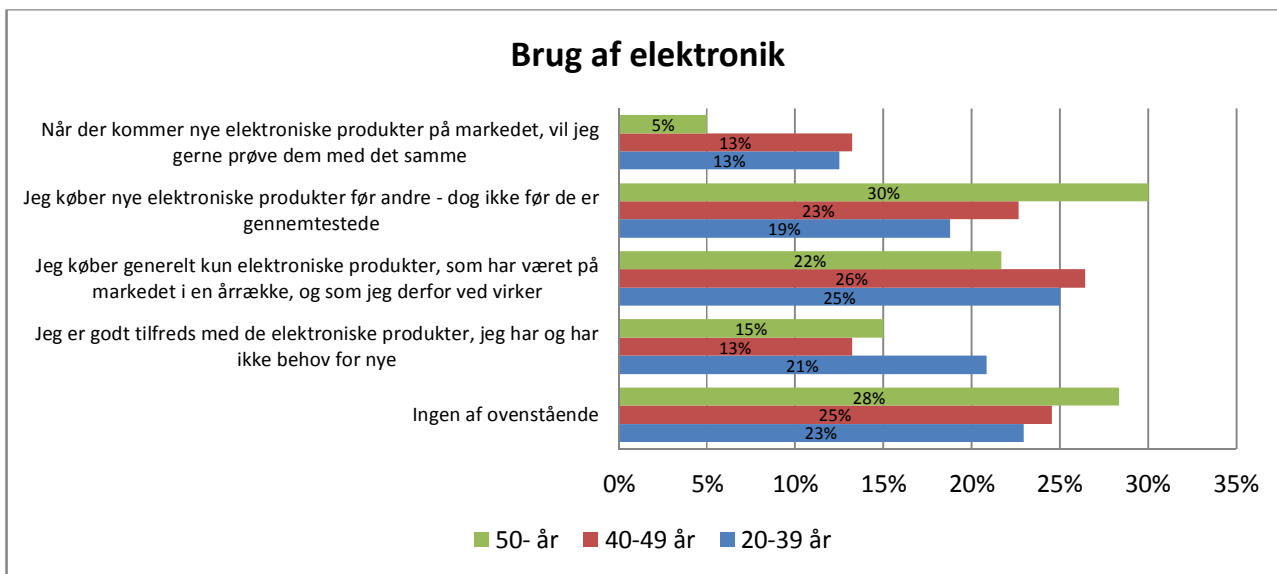
Figur 17

Forebyggende Selvmonitorering

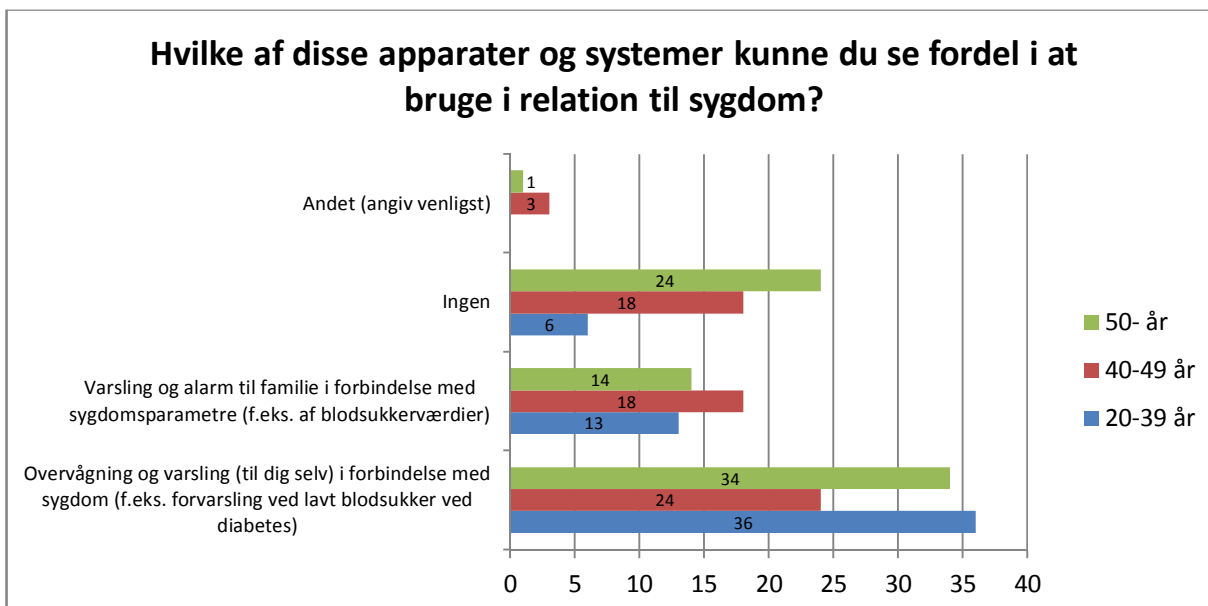
Resultater fra spørgeskemaundersøgelsen



Figur 18 viser de tre aldersklassers forhold til elektronik, i procent af aldersgruppen. Dette peger på, at ældre ikke lader sig holde tilbage i forhold til ny elektronik – tværtimod. Ældre køber hellere end unge nye, men gennemtestede produkter.



Figur 18



Figur 19

Samlet set peger undersøgelsen på, at ældre ikke er tilbageholdende over for nye teknologier, der kan hjælpe dem med at holde sig sunde. Tværtimod har flere ældre end yngre blodtryksmålere og skridttællere, og ældre borgere er også mere parate end yngre til at købe ny elektronik.

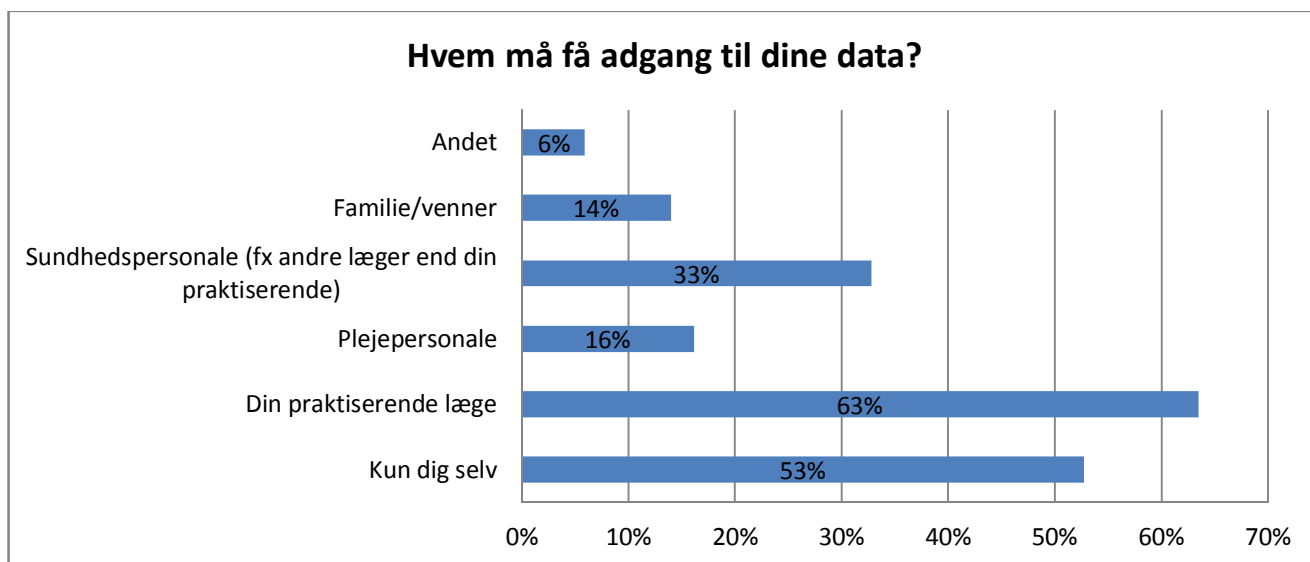
Forebyggende Selvmonitorering

Resultater fra spørgeskemaundersøgelsen



Er der en skepsis omkring at dele oplysninger/målinger med andre?

For at undersøge dette blev der i undersøgelsen spurgt til, om og i givet fald hvem respondenterne ville dele eventuelle oplysninger om sin sundhedstilstand med.



Figur 20

Det er bemærkelsesværdigt, at en del af respondenterne her både har svaret at de ikke ville lade andre se deres data, men samtidigt har svaret, at deres læge skulle have adgang til deres data. Der er dog en klar tendens blandt de spurgte, til at man ikke vil dele information med udenforstående.

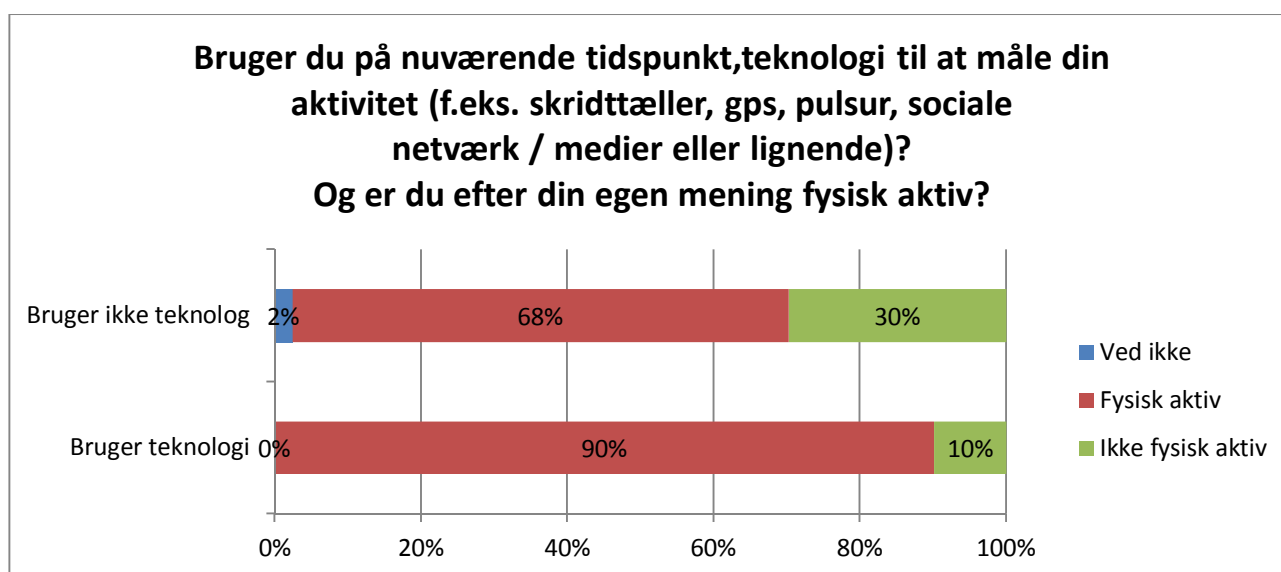
Forebyggende Selvmonitorering

Resultater fra spørgeskemaundersøgelsen



Hvad motiverer til adfærdsændring

Blandt undersøgelsen respondenter er der en klar tendens til, at dem der bruger elektronik til at måle deres fysiske aktiviteter, også mener at de dyrker mere motion. Årsagerne til denne tendens kan være forskellige og kunne undersøges nærmere ved uddybende studier. Er tendensen et tegn på, at hvis man får flere til at bruge elektronik, vil man dermed også få dem til at motionere mere? Eller er der udelukkende tale om ændringer i respondenternes selvopfattelse, og ikke i deres adfærd?



Figur 21

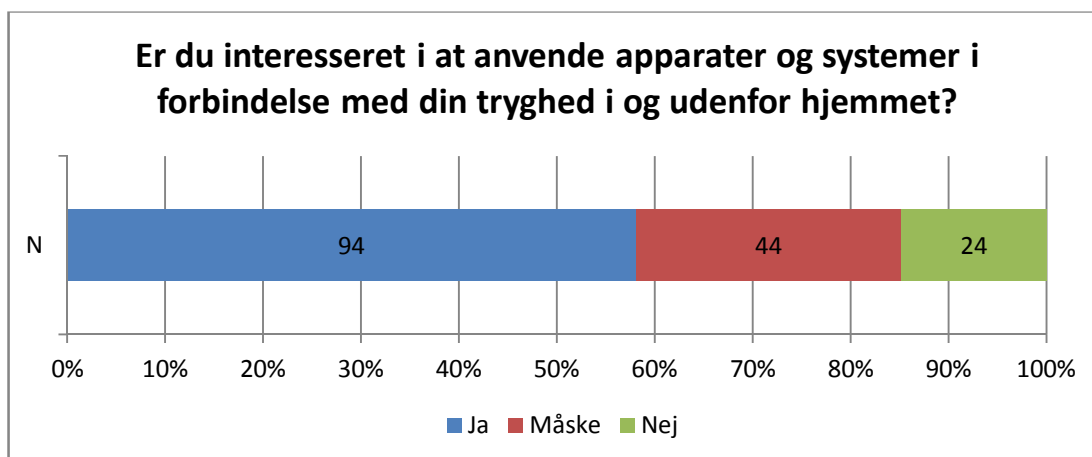
Forebyggende Selvmonitorering

Resultater fra spørgeskemaundersøgelsen



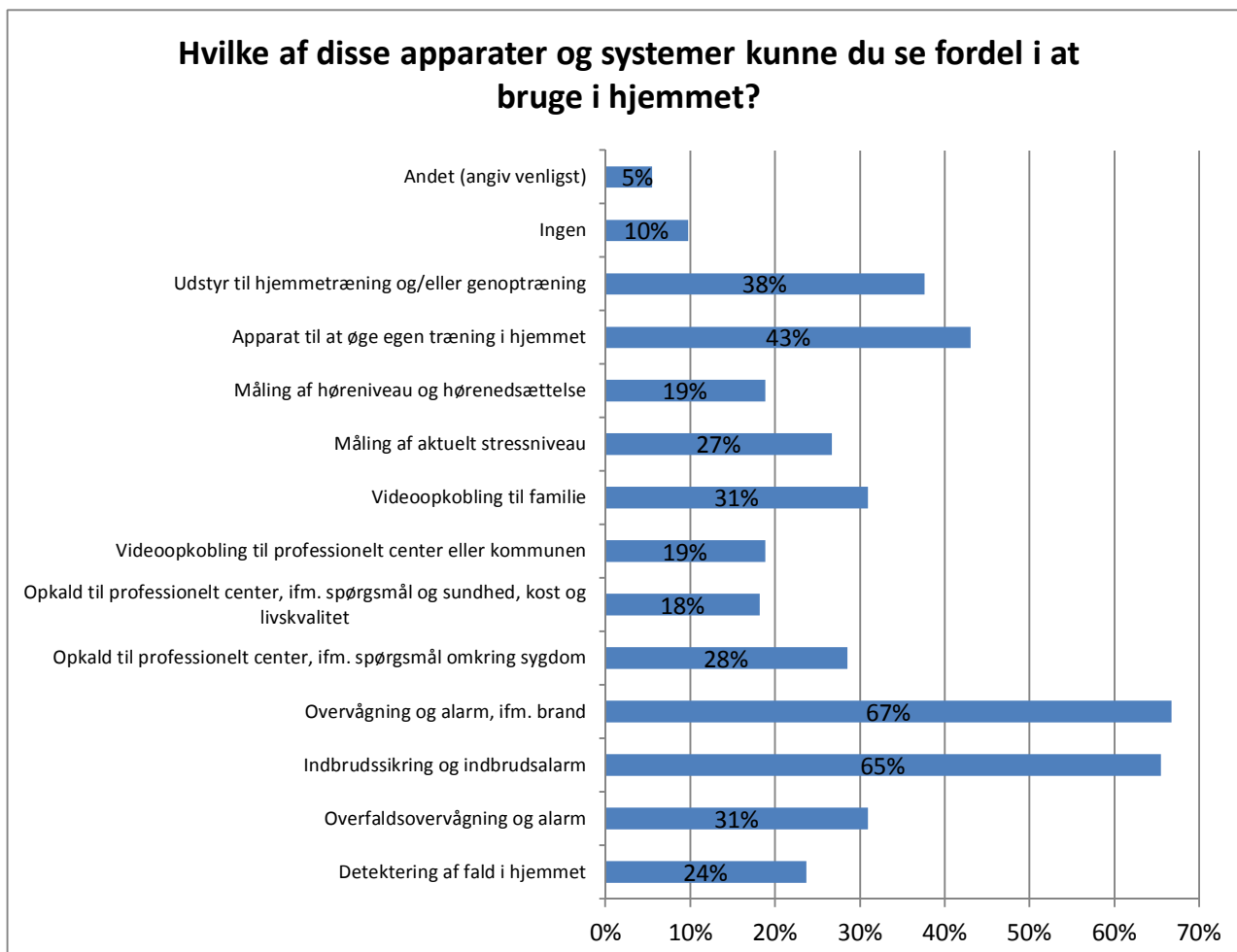
Tryghedsteknologier

Dette afsnit undersøger, om respondenterne er interesseret i hvad, der her kaldes "tryghedsteknologi" – teknologi, der ikke bruges til direkte at måle på noget, men derimod på at alarmere. Kun få respondenter har svaret, at de ikke er interesseret i at bruge disse systemer.



Figur 22

Blandt svarene kan man se et mønster, der peger på at respondenterne er glade for teknologier



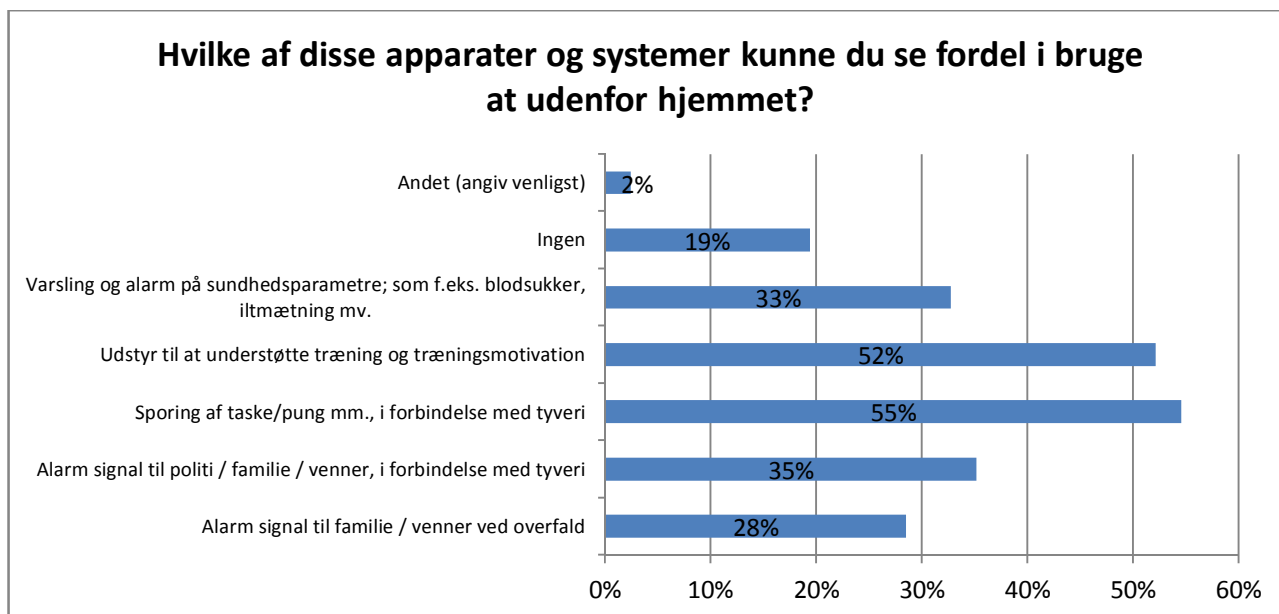
Figur 23

Forebyggende Selvmonitorering

Resultater fra spørgeskemaundersøgelsen

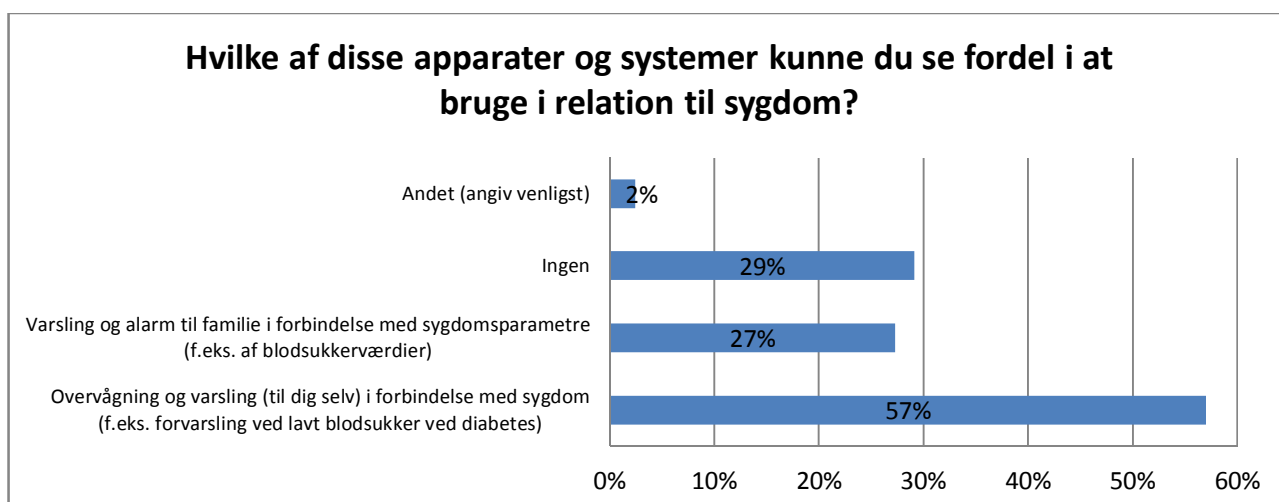


der kan sikre hjemmet, så som indbrudssikring og brandalarmer, men som samtidigt ikke involverer andre, såsom video- og telefonsystemer.



Figur 24

Ligesom i tilfældet inden for hjemmet peger ovenstående spørgsmål om brugen af apparater uden for hjemmet på, at respondenterne er mest interesserede i apparater, der ikke kræver kommunikation til andre. Den samme tendens gør sig også gældende i det sidste spørgsmål, hvor svarene peger på, at flest gerne vil bruge sygdomsvarsling til sig selv, mens ikke så mange er interesserede i at deres familie bliver varslet.



Figur 25

Forebyggende Selvmonitorering

Resultater fra spørgeskemaundersøgelsen



Opsamling

Selvom datagrundlaget for undersøgelsen ikke er stort nok til at drage egentligt signifikante konklusioner, kan man alligevel bruge materialet til at pege på nogle tendenser.

Tese 1:

Med hensyn til tesen om kronikere er mere interesserede i selvmonitorering, peger undersøgelsen på, at kronikere ikke har en højere tendens til at bruge apparater til selvmonitorering end ikke-kronikere. Til gengæld ser de mere positivt på muligheden for at bruge selvmonitorering, som supplement til allerede eksisterende sundhedsydelse.

Tese 2:

Med hensyn til brug af selvmonitorerende teknologi angiver 39 %, at de bruger dette forebyggende. Baggrunden er primært en generel interesse i eget helbred og et ønske om at holde sig ung så længe som muligt. Det skal hertil bemærkes, at de primært anvender apparater og teknologier er blodtryksmåler og skridttæller.

Tese 3:

Med hensyn til forholdet mellem alder og selvmonitorering peger undersøgelsens resultater på, at ældre er mere uvillige til at lade selvmonitorering erstatte de allerede eksisterende sundhedsydelser. Men til gengæld er de ældre i undersøgelsen meget parate til at købe ny elektronik – når bare den er testet.

Tese 4:

Det viste sig i undersøgelsen, at en del respondenter ikke var indstillede på at dele selvmonitorerede sundhedsinformationer. Dette kan sammenholdes med besvarelserne om tryghedsteknologier, der også viste en tendens til, at borgerne nok gerne vil bruge teknik til at sikre sig, men alligevel helst ikke vil involvere andre i deres situation.

I det hele taget peger undersøgelsen på, at mange er positivt indstillet over for selvmonitorering og hele 63 % svarer, at de gerne vil dele data med deres egen læge.